Alphen aan den Rijn

Leden van de Gemeenteraad van de
gemeente Alphen aan den Rijn

Stadhuisplein 1
Postbus 13
2400 AA Alphen aan den Rijn
Telefoon: 14 0172
E-mail: gemeente@alphenaandenrijn.nl
Website: www.alphenaandenrijn.nl

Zaaknummer
3703199

Datum
18 november 2025

Onderwerp
Deelnemersovereenkomst met Verpact over inzameling en recycling huishoudelijk verpakkingsafval

Geachte leden van de raad,

In september 2025 is een nieuwe “Samenwerkingsovereenkomst Verpakkingen 2025-2030” gesloten. Hierin zijn afspraken gemaakt tussen de Vereniging van Nederlandse Gemeenten (VNG), de Koninklijke Nederlandse Vereniging voor Afval- en Reinigingsdiensten (NVRD) en producentenorganisatie Verpact. De overeenkomst bevat onder andere nieuwe afspraken over de vergoeding die gemeenten krijgen voor het inzamelen van plastic, metaal en drinkpakken (PMD). Voor gemeenten gaan deze afspraken pas gelden wanneer zij individueel een deelnemersovereenkomst sluiten met Verpact. Het college heeft deze nieuwe deelnemersovereenkomst ondertekend. In deze brief informeren wij u over de gevolgen en het vervolgtraject.

## *Aanleiding*

Bedrijven die verpakte producten op de markt brengen zijn wettelijk verplicht om te zorgen voor het inzamelen en recyclen van de verpakkingen. Dit heet uitgebreide producentenverantwoordelijkheid (UPV). Verpact is de producentenorganisatie die namens deze bedrijven de UPV uitvoert. Daarnaast hebben gemeenten een zorgplicht om huishoudelijk afval in te zamelen.

Vanwege de overlap in verantwoordelijkheden maakten de VNG en Verpact eerder afspraken in de “Ketenovereenkomst Verpakkingen 2020-2029”. Hierin zijn ook afspraken gemaakt over de vergoeding die gemeenten ontvangen voor het inzamelen van gebruikte verpakkingen (PMD). De VNG heeft die overeenkomst opgezegd, omdat er te weinig zekerheid was over de vergoeding. In september 2025 is er een nieuwe samenwerkingsovereenkomst opgesteld. Deze gaat in per 1 januari 2026. De huidige afspraken hebben een looptijd tot 31 december 2025.

### *Belangrijkste wijzigingen voor gemeenten*

De nieuwe afspraken leggen meer nadruk op **het verbeteren van de kwaliteit** van het ingezamelde PMD.

- Bronscheiding is het uitgangspunt. Dit betekent dat inwoners hun PMD zelf scheiden.
- Waar bronscheiding niet mogelijk is, wordt nascheiding toegepast. Hierbij haalt de afvalverwerker het PMD uit het restafval.
- Brengsystemen, zoals openbare ondergrondse containers, worden uitgefaseerd. Deze systemen leveren vaak minder goed resultaat op in kwaliteit, hoeveelheid en kosten.
- Een **faire en voorspelbaardere kostenvergoeding**. Gemeenten krijgen een vergoeding op basis van de kwaliteit van het ingezamelde PMD. Hoe schoner het PMD, hoe hoger de vergoeding.

### *Inzamelsystemen in de gemeente Alphen aan den Rijn*

In de meeste wijken wordt PMD ingezameld met minicontainers. Een klein aantal huishoudens gebruikt inzamelzakken.
Bij hoogbouw staan openbare ondergrondse containers. Op basis van de nieuwe afspraken moeten deze brengsystemen op termijn verdwijnen.

*Mogelijke alternatieven voor de brengsystemen zijn:*

1. Huis-aan-huisinzameling met zakken (bronscheiding).
2. Huis-aan-huisinzameling met minicontainers (bronscheiding).
3. Inzameling via een deelsysteem: een voorziening alleen toegankelijk voor bewoners van één gebouw (bronscheiding).
4. Nascheiding via de afvalverwerker.

### *Nieuwe vergoedingssystematiek*

In het oude systeem krijgen gemeenten geen vergoeding als een vracht PMD te vervuild is én moeten gemeenten extra kosten maken voor het verbranden van het afgekeurde PMD. Voor het goedgekeurde PMD wordt een vast bedrag per ton vergoed.

In het nieuwe systeem geldt bij bronscheiding een vergoeding per ton PMD op basis van kwaliteitsstaffels (zie tabel 1). De vergoeding van staffel 3b wordt jaarlijks verlaagd om kwaliteitsverbetering te stimuleren. Om het uitfaseren van brengsystemen (openbare ondergrondse containers) te stimuleren ontvangen gemeenten geen vergoeding voor brengsystemen waarvan het ingezamelde PMD voor minder dan 65% daadwerkelijk bestaat uit PMD (staffel 4). Brengsystemen die beter presteren, worden vergoed volgens de rest van de staffel.

| Kwaliteitsstaffel | Aandeel PMD | Tarrieffactor | Inzameltarief / ton |
|---|---|---|---|
| 1 | 85%-100% | 100% | € 325 |
| 2 | 75%-85% | 85% | € 277 |
| 3a | 65%-75% | 70% | € 228 |
| 3b | <65% | 60% | € 195 |
| 4 (voor brengsystemen) | <65% | 0% | € 0 |

*Tabel 1 kwaliteitsstaffels PMD*

Elk inzamelsysteem wordt ingedeeld in een staffel aan de hand van de mate van vervuiling. De mate van vervuiling wordt bepaald via *samenstellingsmetingen* die worden uitgevoerd in 2026.

### *Deelnemersovereenkomst*

De gemeente Alphen aan den Rijn heeft nu een Deelnemersovereenkomst (DNO) met Verpact, op basis van de oude afspraken. Die loopt af op 31 december 2025. De nieuw getekende DNO geldt van 1 januari 2026 tot 31 december 2030.

Door de nieuwe DNO te ondertekenen, sluit de gemeente zich aan bij de afspraken tussen de VNG, NVRD en Verpact. Hierdoor blijft de gemeente na 2026 recht houden op een vergoeding voor PMD.

De vergoeding wordt stabieler en beter voorspelbaar. Zonder nieuwe overeenkomst dient de gemeente zelf het ingezamelde PMD te vermarkten. De gemeente trekt dan de verantwoordelijkheid voor het ingezamelde PMD naar zich toe, terwijl deze verantwoordelijkheid bij de producenten hoort. Daarnaast passen de nieuwe afspraken bij de doelstelling van de gemeente om grondstoffen te hergebruiken.

De precieze uitwerking van de nieuwe afspraken in onze gemeente is afhankelijk van een aantal factoren. Zo hangt de hoogte van onze vergoeding af van de kwaliteitsstaffels waarin onze inzamelsystemen worden ingedeeld. Hierover wordt eind 2026 meer duidelijk. Ook het tijdspad voor het uitfaseren van de brengsystemen is afhankelijk van de kwaliteit van het PMD dat hiermee wordt ingezameld. De kosten van het uitfaseren van de brengsystemen hangen onder andere af van het alternatief dat we als gemeente Alphen aan den Rijn kiezen. Het is nodig om hierover een keuze te maken, omdat er na ondertekening van de DNO geen nieuwe brengsystemen meer mogen worden geplaatst of vervangen.

### *Vervolgtraject*

De komende periode worden metingen uitgevoerd om de kwaliteit van het ingezamelde PMD vast te stellen. Op basis daarvan wordt bepaald in welke kwaliteitsstaffel onze inzamelsystemen worden ingedeeld. Zodra de resultaten bekend zijn, wordt de raad hierover geïnformeerd.

Daarnaast wordt onderzocht welk alternatief voor de huidige openbare ondergrondse containers het beste is. De mogelijke keuzes en gevolgen worden aan de gemeenteraad voorgelegd. Ook wordt in samenspraak met de raad gewerkt aan nieuw grondstoffenbeleid.

*Bijlage*

- Deelnemersovereenkomst

*Aanvullende informatie*

- De samenwerkingsovereenkomst: https://vng.nl/sites/default/files/2025-09/20250919-samenwerkingsovereenkomst-verpakkingen-18-september-2025.pdf.

Met vriendelijke groet,
burgemeester en wethouders van Alphen aan den Rijn,

| | |
|---|---|
| de wnd. secretaris, | de burgemeester, |
| F. (Flora) van den Berg | F.D. (Erik) van Heijningen |